

Przystań
dla przygody

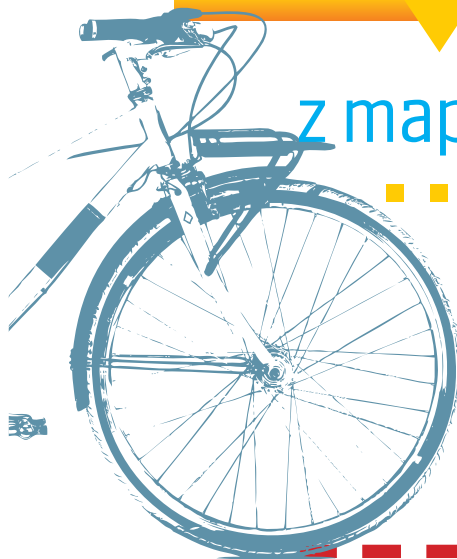
**PRZEWODNIK
rowerowy**
PO GMINIE CZAPLINEK

**PRZEWODNIK
rowerowy**
PO GMINIE CZAPLINEK

z mapami

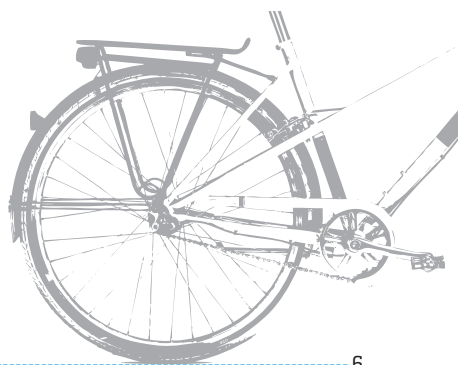

Wydano na zlecenie Gminy Czaplinek

WYDAWCA:
Przedsiębiorstwo Poligraficzno-Reklamowe TONGRAF
64-920 Piła, ul. Pilotów 7, tel. 67 35 11 900
e-mail: biuro@tongraf.pl, www.tongraf.pl

W publikacji wykorzystano zdjęcia:
Archiwum Urzędu Miejskiego w Czaplunku,
Mariana Sadkowskiego, Waldemara Wiśniewskiego, Michaela Pegh.

ISBN 978-83-62581-72-6

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OGÓLNE	6
HISTORIA	7
PUNKTY INFORMACJI TURYSTYCZNEJ	8
IZBA MUZEALNA	9
POMNIK PAPIEŻA	9
STARÓWKA	10
KOŚCIÓŁ PW. ŚWIĘTEJ TRÓJCY	10
DREWNIANA DZWONNICA KOZŁOWA	10
KOŚCIÓŁ PW. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚW.	10
SŁAWOGRÓD	11
RUINY ZAMKU DRAHIM W STARYM DRAWSKU	11
PAŁAC W SIEMCZYNIE	12
MŁYN WODNY W GŁĘBOCZKU	12
ŻELISŁAWSKI ZAPIECEK	12
KUŹNIA CERAMICZNA W SIEMCZYNIE	13
GŁĄZ „TEMPELBERG”	13
OSADA CERAMICZNA W SIKORACH	13
JEZIORO DRAWSKO	14
RZEKA DRAWA	15
JEZIORO PROSINO	15
JEZIORO ŻERDNO	15
ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA KUKÓWKA	16
DRAWSKI I IŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY	16
ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA WYSPA BIELAWA	16
KRAINA ZAKŁĘTEGO TRÓJKĄTA	17
baza noclegowa	23
DOLINA PIĘCIU JEZIOR	25
baza noclegowa	30
LOBELIOWE JEZIORA	32
baza noclegowa	37
DOBRZYCA	39
baza noclegowa	47

LEGENDA

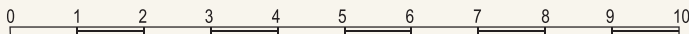
- Miejsce odpoczynku, kąpielisko, pole biwakowe
- Noclegi
- Stadnina koni, ośrodek jeździecki
- Atrakcja turystyczna
- Pomniki, osobliwości przyrody
- Informacja turystyczna
- Ośrodek zdrowia
- Wypożyczalnia rowerów
- Zabytek
- Punkt widokowy
- Przystań żeglarska, kajakowa
- Gastronomia
- Lądowisko, lotnisko

TRASY ROWEROWE

- Czarna „Lobeliowe Jeziora”
- - - - - Zielona „Dobrzyca”
- Czerwona „Kraina Zaklętego Trójkąta”
- - - - - Niebieska „Dolina Pięciu Jezior”

SKALA 1 : 100 000

1 cm - 1 km

Opracowanie graficzne map: Tomasz Sapiński

Wszystkie szlaki rowerowe zaczynają się i kończą w punkcie węzłowym szlaków rowerowych przy fontannie na staromiejskim rynku w Czaplunku. Posiadamy 11 wytyczonych szlaków rowerowych, o łącznej długości 600,3 km. Cztery z nich są oznakowane i opisane w niniejszym przewodniku. Wytyczone szlaki rowerowe wydostają się w różnych kierunkach poza miasto. Zahaczają o najatrakcyjniejsze miejsca w Gminie Czaplunek. Odkrywają najpiękniejsze, zupełnie odmienne zakątki sąsiednich gmin i Pojezierza Drawskiego. Każdy szlak rowerowy można przejechać w ciągu jednego dnia. Łączą się ze szlakami rowerowymi sąsiednich gmin, tworząc jednolitą sieć szlaków rowerowych oplatającą całe Pojezierze Drawskie.

INFORMACJE OGÓLNE

Czaplinek to urocze miasteczko położone w województwie zachodniopomorskim, na przesmyku między dwoma jeziorami: Drawsko i Czaplino, w centrum Pojezierza Drawskiego, północnej części Drawskiego Parku Krajobrazowego. U granic miasta leżą jeszcze 3 inne jeziora: NAŁTLINO, MŁYŃSKIE i PŁAWNO.

Bogato ukształtowana rzeźba terenu Gminy Czaplinek będąca dziełem lodowca, ponad 40 uroczo położonych jezior oraz okalające je lasy, stwarzają doskonałe warunki dla ludzi poszukujących spokoju, czystego powietrza, słońca, zieleni i wspaniałych przygód.

Największą atrakcją stanowi Jezioro Drawsko drugie, co do głębokości jezioro w kraju (83 m) z licznymi zatokami, półwyspami oraz wyspami, wśród których króluje wyspa Bielawa. Tutaj rozpoczyna się jeden z najpiękniejszych szlaków kajakowych rzeką Drawą im. Kardynała Karola Wojtyły.

Dobrze zagospodarowane ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe oraz szlaki turystyczne stwarzają doskonałe warunki do uprawiania turystyki aktywnej. Lasy kuszą miłośników przyrody bogactwem zwierząt i runa leśnego. Przed wędkarzami nasze wody otwierają szansę na złowienie: sielawy, szczupaka, węgorza, leszcza, pstrąga potokowego, sandacza, karpia, lina czy okonia. Jeziora i rzeki stwarzają idealne warunki do uprawiania żeglarstwa, kajakarstwa czy windsurfingu, a piaszczyste plaże zachęcają do kąpieli wodnych i słonecznych.

HISTORIA

Losy Czaplinka były niezwykle burzliwe. W listopadzie 1286 roku Przemysław II, książę Wielkopolski, późniejszy król Polski, wystawił przywilej nadający zakonowi templariuszy znaczne obszary w rejonie jez. Drawsko i górnego biegu rzeki Drawy. Sprowadzeni tu templariusze obrali za swą siedzibę istniejącą osadę Czaplinek, wznosząc tu zameczek obronny, skąd kierowali nadanymi terenami. Podnosiło to rangę Czaplinka i w połączeniu z innymi czynnikami miastotwórczymi przyczyniło się do tego, iż wkrótce otrzymał on prawa miejskie. Jednak nieznaną jest data nadania Czaplinkowi praw miejskich. Nawiedzające miasto pożary – a także zawieruchy wojenne – sprawiły, że nie zachowały się żadne dokumenty pozwalające dokładnie określić tę datę. Historycy przyjmują ogólnie, że nastąpiło to między rokiem 1290 a 1334. Pamiątką po pobycie templariuszy była niemiecka nazwa miasta „Tempelburg”. W pierwszej połowie XIV wieku Czaplinek stał się przedmiotem ekspansji brandenburskiej, ale w 1368 roku Kazimierz Wielki odzyskuje dla Polski cały obszar ziemi czaplineckiej. Po usunięciu w 1407 roku z zamku drahimskiego nielegalnych joannitów, król Władysław Jagiełło tworzy z tych terenów starostwo z siedzibą w Drahimiu. Od tej pory losy Czaplinka na wiele lat ściśle związały się z burzliwymi dziejami drahimskiego zamku, który przez trzy stulecia pozostawał najbardziej na północ wysuniętą twierdzą wielkopolską. W 1668 roku Czaplinek został oderwany od Polski na rzecz Brandenburgii. W 1725 roku miasto zostało niemal doszczętnie zniszczone przez pożar. W XVIII w. Czaplinek stał się ważnym ośrodkiem rzemiosła sukienniczego. W końcu XVIII w. miasto posiadało 2 młyny wodne, 3 wiatraki, tartak, folusz i cegielnię. W latach 1877-1878 doprowadzono do Czaplinka kolej. Przed I wojną światową w mieście działały 3 tartaki parowe, wytwórnia papy i zapalek, garbarnia i browar. Na początku XX w. miasto otrzymało sieć gazowniczą. W okresie międzywojennym wzrosło znaczenie Czaplinka jako miejscowości turystycznej. Czaplinek powrócił do Polski 3 marca 1945 roku. Po wojnie rozwinął się tu przemysł elektrotechniczny – przyjazny dla środowiska naturalnego.

PUNKTY INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Centrum Turystyki Czaplinek

LOT Czaplinek
ul. Rynek 1
78-550 Czaplinek
T/F: 94 375 47 90
@: turystyka@czaplinek.pl
@: lot@czaplinek.pl
@: promocja@czaplinek.pl

Biuro Turystyczne „Mrówka”

Radosław Wawer
ul. Wałęcka 3
78-550 Czaplinek
T/F: 94 375 50 67
T: 604 576 361
@: biuro@mrówka.pl
www.mrówka.pl

Centrum Sportów Wodnych „Delfin”

ul. Wałęcka 54a
78-550 Czaplinek
T: 94 375 43 14 lub 606 890 936
@: delfinczaplinek@poczta.onet.pl
www.kajaki.delfin.prv.pl

Przedsiębiorstwo Turystyczne „Stary Drahim”

Stare Drawsko 24
78-550 Czaplinek
T: 94 375 88 20
F: 94 375 88 12
www.drahim.com.pl
@: biuro@drahim.com.pl

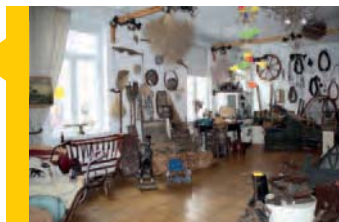
Przewodnik terenowy po woj. zachodniopomorskim

Barbara Kowalczyk
T: 607 128 530

► IZBA MUZEALNA

ul. Rynek 1,
tel. 94 375 51 77

Izba muzealna skupia wszystkie zbiory historyczne, pamiątkowe, regionalne, które są udostępnione dla mieszkańców i turystów odwiedzających nasze tereny. W swych zasobach posiada zbiory pokazujące życie miasta i jego mieszkańców przed 1945 r., zawiera również pamiątki po osadnikach przybyłych do Czaplinka po wojnie. Izba składa się z dwóch pomieszczeń: pierwsze skupia znalezione na strychach, komórkach i piwnicach skarby „prosto ze strychu”. Drugie wygląda jak salonik sprzed stu lat, pełen zabytkowych mebli, bibelotów i stylowych pamiątek. W Izbie prezentowane są także prace niektórych twórców ludowych z okolic Czaplinka.

► POMNIK PAPIEŻA

Pomnik Papieża, odsłonięty został w 2005 roku, w 50 rocznicę spływu kajakowego księdza Karola Wojtyły rzeką Drawą, a który to spływ zaczynał się właśnie w Czaplunku. Pomnik stoi nad brzegiem jeziora Drawsko, przy promenadzie, tuż obok zabytkowego budynku Nadleśnictwa.

Ksiądz Karol Wojtyła wraz z grupą skupionej wokół niego młodzieży prowadził bardzo aktywny tryb życia. Latem organizowano spływy kajakowe i obozy wędrownie, zimą wyjazdy na narty, wiosną i jesienią piesze wycieczki. Trzy wyprawy kajakowe miały miejsce na rzece Drawie. Pierwszy spływ rozpoczął się w dniu 18 lipca 1955 roku, w miejscu gdzie dziś mieści się plaża miejska. Następny spływ miał miejsce w roku 1961, płynięto wówczas górną Drawą i Piławą, ostatni ponownie Drawą w roku 1967.

► STARÓWKA

Czaplinecki kompleks staromiejski, w skład którego wchodzi rynek wraz z sąsiadującymi uliczkami, jest charakterystycznym przykładem średniowiecznego rozwiązania urbanistycznego. Dzięki przetrwaniu w strukturze licznych elementów dawnego układu przestrzennego, czaplinecka starówka wpisana została do rejestru polskich zabytków województwa zachodniopomorskiego.

► KOŚCIÓŁ PW. ŚWIĘTEJ TRÓJCY

Jest to najstarsza murowana budowla Czaplinka wzniesiona prawdopodobnie w końcu XIV lub na początku XV wieku w miejscu, gdzie jak twierdzi większość badaczy stał wcześniej zamek templariuszy. Obecną postać kościoła zawdzięcza przebudowie dokonanej w XVIII wieku po zniszczeniach dokonanych przez pożar w 1725 roku. Bryła kościoła ukierunkowana jest wzdłuż osi wschód-zachód (tzw. kościół orientowany) i nosi dość wyraźne ślady wcześniejszych założeń architektonicznych pochodzących z okresu sprzed odbudowy po pożarze. Wewnątrz znajduje się piękny, drewniany, późnobarokowy, baldachimowy ołtarz z XVIII wieku oraz neoklasycystyczna ambona z I poł. XIX w. Uwagę zwracają neoromańskie organy Sauera z początku XIX w.

► DREWNIANA DZWONNICA KOZŁOWA

Podczas odbudowy kościoła pw. Św. Trójcy po pożarze w 1725 roku zrezygnowano z odbudowy zniszczonej wieży. Dzwony zamówione w roku 1730 u ludwisarzy kołobrzeskich zawieszono na wzniesionej obok kościoła dzwonnicy. Ciekawostką jest łaćniński napis na największym dzwonie, który

w swobodnym przekładzie oznacza: „Ten, który po raz drugi przez smutne wydarzenia zniszczony ogniem, został odtworzony przez Christiana Heina, kanonika katedralnego poznańskiego, plebana Czaplinka i sekretarza króla polskiego”.

► KOŚCIÓŁ PW. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚW.

Jest to najokazalsza budowla sakralna Czaplinka. Zajmuje całą wschodnią pierzeję rynku. Wybudowany został w latach 1829-1830 na planie krzyża, zawierający cechy neoromańskie i klasycystyczne. We wnętrzu ściany nawy i strop zdobi polichromia autorstwa Drapiewskiego, która

powstała po II wojnie światowej. Przedstawia barwną kompozycję z Chrystusem Pankratorem, bogiem Ojcem, Ewangelistami, Matką Bożą Królową Polski i świętymi polskimi. Na uwagę zasługują także drewniane rzeźby w bocznych ołtarzach, autorstwa miejscowego rzeźbiarza Edwarda Szatkowskiego.

► SŁAWOGRÓD

Gród „Sławogród” jest rekonstrukcją warowni wczesnośredniowiecznej.

Wiernie oddane historyczne rekonstrukcje budynków i fortyfikacji działają na wyobraźnię jak wrota czasu. Po przekroczeniu bramy można przenieść się do świata przodków, gdzie rozpocznie się przygoda z przeszłością. Sławogród nie jest zwykłym skansenem.

Cała osada tętni życiem. Niedaleko palisady znajduje się zagroda ze zwierzętami, przy chacie rosną zioła, z których gospodyni robi wywary i leki. Grodziska pilnują dzielni wojowie, którzy odpierają ataki barbarzyńskich sąsiadów i obcych plemion. Na krośnie niewiasty tkają piękne materiały, a z kuźni sypią się bogato iskry, które wznieca kowal!

Można tu odwiedzić najstarszego i najmądrzejszego męża, który opowie o dawnych bogach i odstoni przyszłość używając magicznych run. Stragany uginają się pod ciężarem bogatej oferty kupców, którzy zwożą towary ze wszystkich stron świata. Sławogród jest miejscem historycznym i miejscem zabawy. Jest czynny cały sezon letni dla turystów i cały rok dla szkół i klientów indywidualnych.

► RUINY ZAMKU DRAHIM W STARYM DRAWSKU

Zawaliska zamku usytuowane na wzniesieniu, w wąskim przesmyku między jeziorami Drawsko i Żerdno, w miejscowości Stare Drawsko, przy szosie wiodącej do Kołobrzegu. Są jedną z cenniejszych pamiątek historycznych regionu czaplineckiego. Zamek wybudowany został przez joannitów około 1360 roku. Od 1407 do 1668 r. był siedzibą starostów polskich. Od XVIII wieku pozostaje w ruinie. Pozostałości solidnych zamkowych murów o grubości dochodzącej do 2,5 m i o wysokości 12 m, świadczą o dawnej świetności tej warowni.

Zamek jest obecnie własnością prywatną i jest dostępny do zwiedzania (www.drahim.pl). W zamku funkcjonuje muzeum. Latem na dziedzińcu zamkowym i u jego podstawy organizowane są różnorodne imprez historyczne, zwłaszcza rycerskie.

► PAŁAC W SIEMCZYNIIE

W dużym parku, liczącym około 3,4 ha, założonym jeszcze w latach 30-tych XVIII wieku, składającym się z dębów, lip, klonów, świerków, kasztanowców, pięknej grabowej alei, kryje się największy i najpiękniejszy w okolicach Czaplina pałac. Wybudowany został w latach 1722-1728 w stylu barokowym, później został powiększony i przebudowany. Wzniesiono go na planie podkowy, z tarasem pośrodku, część środkowa nakryta jest mansardowym dachem, lewe skrzydło piętrowe, prawe to przybudówka. Z dawnego wyposażenia pozostało niewiele, są fragmenty dwóch kominków, resztki jednego pieca z holenderskich kafli oraz gipsowe sztukaterie w jednej z sal pałacowych na piętrze. Do końca XVIII wieku pałac był własnością von Goltzów, w XIX wieku należał do rodu von Arnim, do 1945 roku należał do rodziny von Bredow. Po II wojnie światowej został upaństwowiony, natomiast w latach 1950-1985 funkcjonowała w nim szkoła podstawowa. Od roku 1990 jest własnością prywatną. Obecnie wchodzi on w skład kompleksu turystycznego oraz konferencyjno-wypoczynkowego.

Więcej informacji na stronie internetowej: www.palacsiemczyno.pl

► MŁYN WODNY W GŁĘBOCZKU

W niewielkiej wsi powstałej w XIX wieku jako folwark sąsiedniego Rzepowa, zachował się bardzo ciekawy zespół młyński z końca XIX wieku, w którego skład wchodzi m.in. szachulcowy budynek młyna oraz spichlerz.

► ŻELISŁAWSKI ZAPIECEK

Żeliszawie jest niewielką wsią położoną w pobliżu jeziora Kaleńskiego. Od kilku lat działa tu stowarzyszenie „Żeliszawski Zapiecek”. We wsi wypiekany jest domowy chleb i „szczodraki” – czyli chleby z różnorodną domieszką ziół i warzyw we własnym piecu chlebowym. Kultuwuje się tu również dawne tradycje tkackie

i wikliniarskie. Każdy z produkowanych towarów można kupić w Żeliszawie, bądź na licznych okolicznych jarmarkach.

► KUŹNIA CERAMICZNA W SIEMCZYNI

Znajduje się w miejscowości Siemczyno na terenie zespołu pałacowo-folwarcznego, obok remizy strażackiej. W kuźni powadzone są warsztaty ceramiczne indywidualne oraz grupowe. Każdy uczestnik może zapoznać się z technikami lepienia ręcznego i na kole garncarskim. Organizowane są również plenery z wypalaniem ceramiki.

► GŁAZ „TEMPELBERG”

Głaz „Tempelburg” – dawna nazwa Czaplinka, wryta wraz z datą 1858 r. na największym pomniku przyrody nieożywionej. Jest to głaz narzutowy z szarego granitu o obwodzie 19,5 m i wysokości 3,5 m ponad ziemią, a znajduje się w pobliżu miejscowości Cichorzecze.

► OSADA CERAMICZNA W SIKORACH

Od co najmniej XIV wieku wieś była bardzo ważnym ośrodkiem garncarstwa i produkcji cegieł. Z wypalanych tutaj cegieł zbudowano m.in. zamek Drahim.

W XVI wieku we wsi było kilkunastu garncarzy i jedna cegielnia, a w 2003 r. z inicjatywy mieszkańców wsi, została zbudowana osada garncarska. Wybudowano dwa budynki: większy z nich to izba wystawowa, jednocześnie miejsce wyrobienia gliny, drugi mniejszy to piec do wypalania ceramiki.

► JEZIORO DRAWSKO

Jeziro Drawsko jest największym (1871 ha) i najgłębszym (83 m) jeziorem Pojezierza Drawskiego. Pod względem głębokości Drawsko zajmuje drugie miejsce w kraju. Jezioro charakteryzuje się bardzo rozbudowaną linią brzegową, której długość wynosi około 75 km. Posiada liczne zatoki oraz kilka półwyspów.

Na jeziorze znajduje się również 14 wysp. Uroku dodają brzegi jeziora, które na wielu odcinkach mają charakter klifów, ich wysokość dochodzi do 40 metrów nad poziom lustra wody. Tutaj też rozpoczyna się szlak kajakowy rzeką Drawą, a w wodach jeziora żyje reliktowy skorupiak.

Uroki jeziora można poznać także korzystając z bogatej oferty ośrodków wypoczynkowych, gdzie funkcjonują wypożyczalnie rowerów wodnych, łodzi wiosłowych czy kajaków.

Po jeziorze kursują stateczki spacerowe, które pływają na wyspę Bielawę – piątą co do wielkości wyspę śródlądową w Polsce. Stateczki można również wynająć na dowolną trasę po jeziorze.

Stateczek Europa

Ośrodek Sportów Wodnych w Czaplunku
ul. Nabrzeże Drawskie
78-550 Czaplunek
tel. 512 338 983

Stateczek „Aquarius”

Ośrodek Wypoczynkowy „Drawtur”
ul. Pięciu Pomostów 1
78-550 Czaplunek
tel. 94 375 54 54

► RZĘKA DRAWA

Rzeka Drawa ma swój początek w rynnowej dolinie polodowcowej, tzw. Dolinie Pięciu Jezior, położonej pomiędzy Połczynem Zdrojem a Kluczewem. Jest drugim co do wielkości dopływem Noteci. Drawa ma długość 185,9 km, wypływa z Jeziora Krzywego na wysokości 150 m n.p.m., położonego 7 km na południowy wschód od Połczyna Zdroju. Uchodzi zaś do Noteci w pobliżu Krzyża, na wysokości 28 m n.p.m.

Drawą kilkakrotnie spływał ksiądz Karol Wojtyła, papież Jan Paweł II, na którego cześć szlak został nazwany jego imieniem, a wydarzenie to upamiętnia pomnik w Starym Drawsku (Matka Boska z wiosem) i w Czaplunku.

Cały obszar wzdłuż rzeki Drawy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, która jest dziełem lądolodu skandynawskiego. Malownicze wzgórza morenowe dochodzą do wysokości 219 m n.p.m.

► JEZIORO PROSINO

Rezerwat ornitologiczny założony w 1988 roku w celu ochrony miejsc lęgowych i bytowych ptaków wodnych i błotnych. Na jeziorze i w jego sąsiedztwie gniazduje 26 gatunków ptaków m.in. perkoz, błotniak stawowy, czajka, mewa śmieszka, pliszka żółta, sikora czarnogłowa. Ptaki można dogodnie obserwować przez lornetkę z przygotowanego stanowiska.

► JEZIORO ŻERDNO

Jezioro Żerdno zwane również Srebrnym, jest dawną zatoką jeziora Drawsko. Powierzchnia jeziora to 205 ha, a maksymalna głębokość 36 m. W odległości 2 km w kierunku wschodnim jez. Komorze, początek szlaku kajakowego Piławy. Woda jeziora odpowiada I klasie czystości.

► ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA KUKÓWKA

To nazwa utworzonej w 2009 r. nowej ścieżki przyrodniczej położonej na terenie miejscowości Czarne Wielkie. Początek ścieżki przy cmentarzu w Czarnym Wielkim, koniec nad jeziorem Kolbackim (Koľbackim). Długość trasy ok. 5 km. Atrakcją ścieżki jest najwyższe na terenie Gminy Czaplnek wzniesienie Kukówka 206,3 m n.p.m.

► DRAWSKI I IŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Utworzony został 24 kwietnia 1979 r. w celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych. Obejmuje najcenniejszy pod względem przyrodniczym, kulturowym, historycznym i krajobrazowym fragment Pojezierza Drawskiego. Powierzchnia Parku wynosi 41,430 ha. Położony jest na terenie sześciu gmin: Barwice, Borne Sulinowo, Czaplnek, Ostrowice, Połczyn-Zdrój i Złoceniec. Występuje tu 695 gatunków roślin naczyniowych, z czego 42 podlegają ochronie prawnej. Park jest również ostoją ptaków o randze europejskiej. Jego awifauna liczy 138 gatunków lęgowych. Istnieje osiem rezerwatów przyrody oraz około 300 pomników przyrody objętych ochroną. Dla przybliżenia walorów Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego, utworzono na jego obszarze cztery ścieżki przyrodnicze „Dolina Pięciu Jezior”, „Przełom Rzeki Dębnicy”, „Wyspa Bielawa” oraz „Spyczyna Góra-Jezioro Prosinó”.

► ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA WYSPA BIELAWA

Wyspa Bielawa położona jest w północnej części jeziora Drawsko, ok. 500 metrów w linii prostej od Starego Drawska. Wyspa zajmuje powierzchnię 79,5 ha i jest piątą co do wielkości wyspą śródlądową w Polsce. Dawniej wykorzystywana rolniczo (m.in. prowadzono na niej uprawę wikliny). Poznanie wyspy umożliwia istniejąca ścieżka przyrodnicza. Podczas 1,5 godzinnego spaceru można poznać typową dla wysp jeziornych przyrodę. Przygotowane są również stanowiska do obserwacji płazów i ptaków zamieszkujących wyspę i jezioro.

Atrakcją ścieżki jest również wieża służąca do obserwacji dużych ssaków wyspy oraz niewielka kolonia kormoranów, zlokalizowana na wysepce w pobliżu Bielawy.

Wyspa to atrakcyjna przystań dla żeglarzy. Wyprawę na wyspę warto polecić również miłośnikom zabawy przy ognisku, gdzie ustawione są ławostoly oraz altana.

KRAINA ZAKŁĘTEGO TRÓJKĄTA

CZAPLINEK > KOŁOMĄT > j. DOŁGIE WIELKIE >
SIKORY > j. KOMORZE > RAKOWO > KOMORZE
> KUSZEWO > ŻERDNO > STARE DRAWSKO >
NOWE DRAWSKO > SIKORY > CZAPLINEK

długość: 44 km

W południowo-wschodniej części Drawskiego Parku Krajobrazowego, na północny wschód od Czaplinka, rozpościera się tajemnicza KRAINA ZAKŁĘTEGO TRÓJKĄTA. Tworzy ją obszar w obrębie trzech niezwykle urodaj jezior: Dołgiego Wielkiego, Komorza i Żerdna (zwanego dawniej Srebrnym). Nieodgadnione to tereny, mocno pofalowane polodowcowymi wzngórkami, dolinami i kotlinami, przepastnymi rynnami jezior, wąwozami i jarami. Różnice poziome są tak znaczne, a widoki tak niezwykłe, że przyprawiają o zawrót głowy.

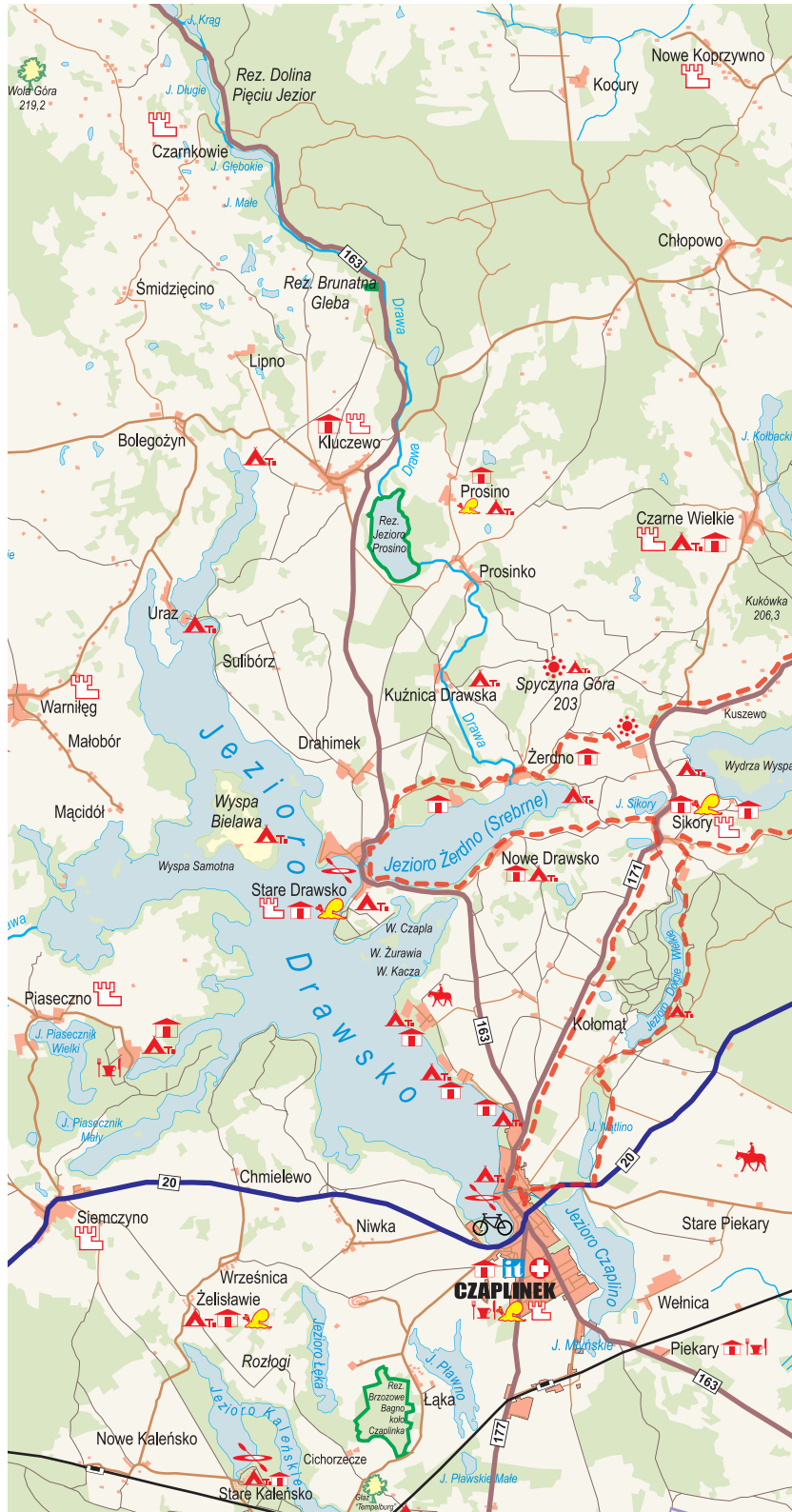
0,0 km Naszą podróż rozpoczynamy na czaplineckim, zabytkowym, starym rynku. Wąską uliczką, tuż za kościołem św. Krzyża opuszczamy rynek (prowadząc rower przez pierwsze 20 m aż do momentu, gdzie przestaje nas obowiązywać zakaz ruchu). Przeznaczamy CZAPLINECKĄ STRUGĘ płynącą z j. CZAPLINO do j. DRAWSKO. Ulicą Szczecinecką kierujemy się na wschód, za miasto, 1,0 km ku jeziornemu przesmykowi rozgraniczającemu wody jezior CZAPLINO i NAŹTLINO. Dalej szlak rowerowy prowadzi wzdłuż wschodniego zbocza wąskiej i głębokiej rynny jeziora NAŹTLINO.

3,0 km W dolinie między jeziorami NAŹTLINO i DOŁGIE WIELKIE leży wioska KOŁOMĄT (dawniej Rowik).

3,2 km Za drewnianym krzyżem szlak wiedzie poprzez strugę, ku południowemu krańcowi jeziora DOŁGIE WIELKIE.

3,8 km Stajemy u wrót KRAINY ZAKŁĘTEGO TRÓJKĄTA. Przy brzegu jeziora znajduje się pole biwakowe i niestrzeżone miejsce do kąpiel. Jezioro Dołgie Wielkie leży na dnie długiej na 3 km, głębokiej rynny polodowcowej. Powierzchnia lustra wody wynosi 44,4 ha, a głębokość dochodzi do 5,1 m. Jadąc ścieżką wzdłuż wschodniej linii brzegowej jeziora podziwiamy piękny mieszan las, porastający coraz wyżej piętrzącą się nadbrzeżną skarpe.

4,9 km W połowie długości jeziora, znajduje się półwysp.

5,3 km Napotyka na swej drodze potężny, dwumetrowy głaz narzutowy. Tkwi on niczym zaklęty strażnik u podnóża stromego zbocza porośniętego bukami.

6,7 km Przy północnym końcu jeziora DOŁGIE WIELKIE opuszczamy wspaniałą dolinę wspinając się na grzbiet wzgórza rozdzielającego dwie południowe rynny jezior DOŁGIE WLK. i KOMORZE.

7,4 km Zahaczamy o zabudowania malowniczo położonej wioski SIKORY i kierujemy się na wschód w stronę widocznej ściany lasu. Z polnej drogi rozległe pejzaże na dolinę jeziora KOMORZE. Przed nami najtrudniejszy, blisko 3 kilometrowy odcinek szlaku prowadzący drogą przez niebosiężny, tajemniczy las. Za lasem rozległe widoki na wzgórkę otaczające jezioro KOMORZE.

12,0 km Mijamy osamotnione zabudowania i kamienisto-szutrową drogą dojeżdżamy do szosy.

15,4 km Skręcając w lewo dojeżdżamy do widocznej z oddali wsi Rakowo. Mijając wieś zbliżamy się do niezwykle urokliwego miejsca: po prawej stronie jezioro Rakowo (pow. 18 ha), po lewej jezioro Komorze.

16,7 km Oba jeziora łączy w tym miejscu rzeczka PIŁAWA.

17,1 km Przy wschodnim końcu jeziora KOMORZE rozległa piaszczysta plaża. Szlak rowerowy wtapia się w żywiczny, sosnowy las, rozrzucony w pagórkowatym terenie i ociera się o KRAINĘ MAŁYCH JEZIOR. W niezgłębnym, iglastym lesie tkwią nieoszacowane skarby tej krainy – małe jeziorka wytopiskowe.

19,9 km Dojeżdżamy do letniskowej wioski KOMORZE, w której usytuowany jest „Pensjonat Kowalski” świadczący różnorodne usługi turystyczne oraz ośrodek jeździecki. Za wioską szlak rowerowy zagłębia się w las.

21,2 km Na skrzyżowaniu z leśną drogą opuszczamy wstęgę asfaltu, jadąc dalej, w lewo, leśną drogą. W pobliżu brzegu jeziora KOMORZE mijamy, położony obok stawów, Ośrodek Wypoczynkowy Warszawskiego Przedsiębiorstwa Geodezyjnego.

22,5 km Zdobywamy szczyt wysokiego pagórka i docieramy do wąskiego asfaltu. Drogą obsadzoną jesionami i klonami przejeżdżamy przez rozrzucone zabudowania wioski KUSZEWO.

26,7 km Za wioską KUSZEWO następuje 1,5 kilometrowy zjazd w dolinę jeziora KOMORZE. Z drogi piękny widok na jezioro ŻERDNO i wzgórze na horyzoncie.

28,2 km Na wysokości WYDRZEJ WYSPY przy zachodnim krańcu jeziora KOMORZE szlak rowerowy skręca w prawo opuszczając asfalt. Kierujemy się na północny zachód, w stronę masywu SPYCZYNEJ GÓRY (203 m n.p.m.). Przecinamy głęboką dolinę strugi płynącej do j. ŻERDNO i wspinamy się po stoku SPYCZYNEJ GÓRY, obok samotnego gospodarstwa. Po skłonie wzniesienia kamienna droga opada ku wiosce ŻERDNO, położonej u stóp SPYCZYNEJ GÓRY nad j. ŻERDNO. Jezioro to posiada 205 ha powierzchni, a jego głębokość dochodzi do 36 m.

31,1 km Przy krzyżu w środku wioski od szlaku rowerowego odbija kamienna droga i pnie się na odcinku 400 m na wierzchołki SPYCZYNEJ GÓRY. Wyjeżdżając z wioski przecinamy nurt rzeki DRAWY uchodzącej tu do j. ŻERDNO. Z grzbietów piaszczystych pagórków niezapomniane spojrzenia na jeziorną toń. Jadąc wzdłuż północnego brzegu j. ŻERDNO mijamy ładnie położony Ośrodek Wypoczynkowy „Nad Srebrnym”.

32,4 km Szlak rowerowy ZAKŁĘTY TRÓJKĄT łączy się ze szlakiem rowerowym DOLINA PIĘCIU JEZIOR i dotarłszy do szosy CZAPLINEK – POŁĘCZYN ZDRÓJ opada na dno doliny, do wioski STARE DRAWSKO.

34,2 km STARE DRAWSKO usytuowane jest na przesmyku między jeziorami ŻERDNO i DRAWSKO. W miejscu, gdzie rzeka DRAWA łączy oba akweny wodne stoi neogotycki kościół zbudowany w latach 1869-1870. Obok na wzgórku tkwią ruiny zamku Drahim wzniesionego ok. 1360 r. przez zakon Joannitów. W latach 1407-1668 mieściła się tu siedziba starostwa polskiego. Od XVIII wieku zamek popadł w ruinę. Pokonawszy jeziorny przesmyk rozstajemy się ze szlakiem DOLINA PIĘCIU JEZIOR i zmierzamy do wioski NOWE DRAWSKO rozlokowanej na wysokim, południowo-wschodnim brzegu j. ŻERDNO.

36,6 km Jadąc z NOWEGO DRAWSKA do SIKOR podziwiamy z pagórków fantastyczne widoki w kierunku na jezioro DRAWSKO i okolice.

39,2 km Wioska SIKORY przepięknie położona na zboczu wzniesienia, między dwoma małymi jeziorkami, leży w samym centrum KRAINY ZAKŁĘTEGO TRÓJKĄTA. Stoi tu kościół św. Stanisława z ciosanych granitów, zbudowany na

planie prostokąta w 1869 r. Z SIKOR niedaleko już do CZAPLINKA. Czaplinski gród wita nas ładnym widokiem na j. DRAWSKO z campingami i plażą miejską.

43,8 km Ulicami: Drahimską, Młyńską, Słoneczną, przez mostek na CZAPLINECKIEJ STRUDZE i obok kościoła św. Krzyża docieramy na śródmiejski rynek kończąc wyprawę rowerowym szlakiem przez KRAINĘ ZAKŁĘTEGO TRÓJKĄTA.

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy „Drawtur”**

ul. Pięciu Pomostów 1
78-550 Czaplinek
T: 94 375 54 54 lub 602 869 060
www.drawtur.com
@: camping@drawtur.com

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy „Omega”**

ul. Pięciu Pomostów 3
78-550 Czaplinek
T: 94 375 56 59, 609 051 171
T/F: 62 736 00 99
www.omega-wypoczynek.pl
@: omega@omega-wypoczynek.pl

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy „Kusy Dwór”**

ul. Pięciu Pomostów 5
78-550 Czaplinek
T: 94 375 56 91
T/F: 94 375 46 32
www.kusydwor.pl
@: kusydwor@wp.pl

▶ **Zajazd-Restauracja „Pomorska”**

ul. Jagiellońska 11
78-550 Czaplinek
T: 94 375 54 44
www.pomorska.jasky.pl
@: pomorska@interia.pl

▶ **Dom Wczasowy „Mariza”**

ul. Drahimska 59
78-550 Czaplinek
T: 501 420 123
www.mariza.pl
@: kontakt@mariza.pl

▶ **Dom Wczasowy „Pięciu Pomostów”**

ul. Pięciu Pomostów 4
78-550 Czaplinek
T: 503 013 911
www.pieciupomostow.pl
@: kontakt@pieciupomostow.pl

▶ **Pensjonat „PARADISE”**

ul. Złocieniecka 5
78-550 Czaplinek
T: 94 375 54 02 lub 502 031 571
@: hotel.paradise@vp.pl

▶ **Pokoje gościnne „Vitalis”**

ul. Lipowa 5
78-550 Czaplinek
T: 888 063 195

▶ **Kwaterna Prywatna „Domek u Janiny”**

ul. Wałecka 87B
78-550 Czaplinek
T/F: 94 375 46 56
T: 508 394 655
www.ujaniny.com
@: janina.giesko@gmail.com

▶ **Kwaterna Prywatna „Rupiński”**

ul. Pawła Wasznika 7
78-550 Czaplinek
T: 94 375 47 08 lub 94 375 59 83

▶ **Kwaterna Prywatna „Wasyłów”**

ul. Pawła Wasznika 9
78-550 Czaplinek
T: 694 109 684
www.noclegi.e-nocleg.pl/aga_589

▶ **Ośrodek Szkolno-Wypoczynkowy „Marina Templariusz”**

ul. Jeziorna 4
78 - 550 Czaplinek
T: 602 660 599, 693 076 601
www.templariusz.com
@: templariusz@collegium.pl

▶ **„Camping Czaplinek”**

ul. Drahimska 79
78-550 Czaplinek
T: 94 375 51 68, 662 538 487 lub 507 582 758
www.campingczaplinek.pl
@: drahimska@campingczaplinek.pl

▶ **„Camping U Jacka”**

ul. Pięciu Pomostów 1a
78-550 Czaplinek
T: 94 375 45 55 lub 662 848 877
www.camujacka.republika.pl
@: campujacka@poczta.onet.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Chata Myśliwego”**

ul. Kolejowa 1
78-550 Czaplinek
T: 509 588 043
<http://chatamysliwego.blox.pl/html>
@: irbet@op.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Zagroda”**

Kołomąt 1
78-550 Czaplinek
T: 94 375 56 58
@: zagroda_trenka@poczta.onet.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Chata Toniego”**

Nowe Drawsko 5
78-550 Czaplinek
T: 94 375 88 79 lub 692 932 472
www.chatatoniego.pl
@: biuro@chatatoniego.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Justynianka”**

Nowe Drawsko 6
78-550 Czaplinek
T: 94 375 45 98 lub 510 706 624
www.e-agro.pl/justynianka

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Sara”**

Nowe Drawsko 7
78-550 Czaplinek
T: 504 062 173

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„U Marioli”**

Nowe Drawsko 9
78-550 Czaplinek
T: 600 856 682
www.czaplinekagroturystyka.pl
@: mariola-agroturystyka@tlen.pl

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Nad Srebrnym”**

Stare Drawsko
78-550 Czaplinek
T/F: 94 375 36 00, 94 375 88 21
www.nadsrebrnym.pl
@: recepcja@nadsrebrnym.pl

▶ **Stary Drahim**

Stare Drawsko 24
78-550 Stare Drawsko
T: 94 375 88 20
F: 94 375 88 12
www.drahim.com.pl
@: drahim@starydrahim.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Grodzisko”**

Stare Drawsko 7
78-550 Czaplinek
T: 94 375 47 55 lub 519 604 539
www.chocholowie.pl
@: chocholowie@wp.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Stary Zajazd”**

Sikory 8
78-550 Czaplinek
T: 602 533 657
www.staryzajazd.cba.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Kapitańskie Gniazdo”**

Sikory 30
78-550 Czaplinek
T: 94 375 31 01 lub 601 611 015
www.gniazdo.eu

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Oaza”**

Sikory 32
78-550 Czaplinek
T: 606 876 093

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Aza”**

Sikory 51
78-550 Czaplinek
T: 94 375 47 82

DOLINA PIĘCIU JEZIOR

CZAPLINEK > KOŁOMĄT > STARE DRAWSKO >
KUŹNICA DRAWSKA > PROSINKO > PROSINO >
DOLINA PIĘCIU JEZIOR > CZARNKOWIE > BRZE-
ZINKA > KLUCZEWO > DRAHIMEK >
STARE DRAWSKO > CZAPLINEK

długość: 47,8 km

Jednym z najpiękniejszych zakątków POJEZIERZA DRAWSKIEGO jest położona na północ od Czaplina DOLINA PIĘCIU JEZIOR. Na dnie długiej i bardzo głębokiej polodowcowej doliny, przecinającej obszar wzniesień dochodzących do 222 m n.p.m., rozlokowanych jest pięć jezior, połączonych nurtem rzeki DRAWY biorącej tu swój początek. Strome, z finezją ukształtowane zbocza, ponacinane imponującymi jarami i wąwozami, piętrzą się na wysokość ok. 60 m ponad poziom luster wody. Wzdłuż szlaku rowerowego położone są trzy rezerваты przyrody: ornitologiczny – JEZIORO PROSINO, glebowy – BRUNATNA GLEBA i krajobrazowy – DOLINA PIĘCIU JEZIOR.

0,0 km Podróż w DOLINĘ PIĘCIU JEZIOR rozpoczynamy na starym rynku w CZAPLINKU. Ulicami: Ogrodową, Długą, obok młyna na CZAPLINECKIEJ STRUDZE i dalej Drahimską opuszczamy miasto w kierunku na BARWICE.

3,1 km Z alei wysadzonej klonami i jesionami skręcamy w polną drogę prowadzącą przez wieś KOŁOMĄT na początek przesmyku między jeziorami DRAWSKO i ŻERDNO.

5,8 km Wspólnie ze szlakiem rowerowym ZAKŁĘTY TRÓJKĄT mkniemy wzdłuż linii brzegowej jeziora ŻERDNO (powierzchnia 205 ha, długość 3,1 km, głębokość 36 m) zbliżając się do wioski STARE DRAWSKO.

7,2 km W centrum wioski, w najwyższym miejscu przesmyku, na wznórku, tkwią ruiny zamku Drahim wzniesionego ok. 1360 roku przez zakon Joannitów. W latach 1407-1668 mieściła się tu siedziba starostwa polskiego. Od XVIII w. zamek popadł w ruinę. Grubość murów dochodzi do 2,5 m, a wysokość ruin do 12 m. Obok ruin zamkowych stoi neogotycki, jednonawowy kościół pw. Wszystkich Świętych zbudowany w latach 1869-70. Za kościołem nurt rzeki DRAWY łączy jezioro ŻERDNO i DRAWSKO (powierzchnia 1871 ha, głębokość 83 m). Długim podjazdem wydostajemy się na skraj zbocza jeziornej doliny.

8,1 km Z asfaltowej szosy skręcamy w prawo i na rozwidleniu dróg (8,7 km) rozstajemy się z czerwonym szlakiem rowerowym ZAKŁĘTY TRÓJKĄT. W odległości 700 m w kierunku ŻERDNO nad jeziorem ŻERDNO usytuowany jest ośrodek wypoczynkowy „Nad Srebrnym”. Zbliżając się do wioski KUŹNICA DRAWSKA podziwiamy wspaniały widok na rozległą dolinę rzeki DRAWY i malownicze szczyty masywu SPYCZYNEJ GÓRY (203 m n.p.m.).

10,2 km Mała wioska KUŹNICA DRAWSKA usadowiła się na skraju szerokiej, polodowcowej doliny, nad rzeczką DRAWĄ.

10,6 km Tuż obok mostku na rzece, na rozstaju wiejskich dróg, pod starym dębem, stoi kapliczka Matki Boskiej. Przybysze z trudem odnajdujący to zapomniane miejsce są bacznie obserwowani przez dwóch czaplińców umiejscowionych na skraju wsi. Z KUŹNICY DRAWSKIEJ do PROSINKA szlak rowerowy prowadzi do rzecznej doliny otoczonej wznórkami.

12,0 km W PROSINKU przecinamy nurt rzeki DRAWY i przy końcu wsi, przed krzyżem skręcamy w prawo, w stronę wioski PROSINO. Z wysoko położonych wzgórków widoczne są odległe pejzaże z doliną DRAWY i wieżą kościoła w KLUCZEWIE.

14,9 km Za PROSINEM dojeżdżamy do nitki asfaltu i jadąc na południowy zachód docieramy do szosy CZAPLINEK – POŁCZYN ZDRÓJ.

15,7 km Przed nami, w kierunku północno-zachodnim, na odcinku ok. 10 km ciągnie się niepowtarzalna i wspaniała polodowcowa dolina, dnem której płynie DRAWA przepływając przez pięć jezior. Wzdłuż nurtu rzeki wije się wstęga szosy. Zbocza doliny wznoszą się stopniowo coraz wyżej i wyżej.

17,9 km W prawo od szlaku zbacza leśna droga, zanurzając się przepięknym wąwozem w niezgłębiony bukowy las. W tym miejscu położony jest rezerwat przyrody BRUNATNA GLEBA (powierzchnia 1,1 ha), w którym ochronie podlegają rzadkie utwory glebowe – brunatna gleba wraz z runem leśnym.

19,9 km W towarzystwie starych, nasiennych buków porastających wschodni stok doliny zbliżamy się do jeziora MAŁEGO (powierzchnia 2 ha, 145,2 m n.p.m.). Wjeżdżamy w granice rezerwatu przyrody DOLINA PIĘCIU JEZIOR utworzonego w 1987 r. na powierzchni 228,78 ha, w celu zachowania najpiękniejszej formy morfologicznej POJEZIERZA DRAWSKIEGO, z różnorodną szatą roślinną lasów, zbiorników wodnych, torfowisk niskich i licznymi stanowiskami roślin chronionych, w tym górskich.

20,7 km Mknijemy dalej wstęgą szosy obok samotnych zabudowań, wzdłuż trzeciego jeziora – DŁUGIEGO (powierzchnia 9 ha, 149,2 m n.p.m.), czwartego – KRAĞ (OKRAĞŁE) i piątego KRZYWEGO (GÓRNEGO) (powierzchnia 7,5 ha, 150,6 m n.p.m.).

24,4 km Przy północnym końcu jeziora GÓRNEGO skręcamy w lewo w gliniastą drogę, która biegnie skosem, po stromym stoku, na skraj zbocza doliny. Ze stoku niezapomniany widok na jezioro GÓRNE i wstęgę szosy.

24,9 km Na krawędzi zbocza imponujący jar wypełniony narzutowymi głazami rozrywa przepastny stok. Za nami, głęboko w dole DOLINA PIĘCIU JEZIOR, a przed nami, na wysokości ok. 200 m n.p.m. wspaniały pagórkowaty krajobraz, urozmaicony rozrzuconymi domostwami i stawami. Polna dróżka wije się między wzgórkami i połączywszy się z kamienistą drogą wkracza do wioski CZARNKOWIE.

27,2 km W wiosce stoi neoromański kościół pw. Stanisława Kostki z połowy XIX w. Przy kościele rośnie potężna lipa i usytuowana jest drewniana dzwonnica. Mijamy zakład przetwórstwa rybnego „Polprodukt” i opuszczamy CZARNKOWIE zmierzając w kierunku BRZEZINKI i dalej KLUCZEWA. Dookoła odludne tereny i piękne pejzaże. Szerokim, piaszczystym traktem zbliżamy się do dużej wioski KLUCZEWO.

33,5 km W centrum wioski stoi neogotycki kościół z 1850 r. Za tą miejscowością, w kierunku południowo-wschodnim położony jest rezerwat ornitologiczny JEZIORO PROSINO o powierzchni 86 ha.

34,5 km Jezioro PROSINO otoczone szuwarami jest miejscem łęgowym różnorodnego ptactwa wodnego.

35,3 km Przy południowym brzegu jeziora szlak rowerowy kieruje się w stronę DRAHIMKA.

38,4 km Dojeżdżając do szosy Połczyn Zdrój - Czaplinek skręcamy w lewo, jadąc z górki wjeżdżamy do wsi Stare Drawsko.

39,9 km W STARYM DRAWSKU łączą się szlaki rowerowe przemierzające przesmyk między jeziorami DRAWSKO (drugie pod względem głębokości w Polsce – 83 m) i ŻERDNO dawniej zwanym SREBRNYM.

43,5 km Szlak rowerowy DOLINA PIĘCIU JEZIOR zmierza w stronę CZAPLINKA i na wysokości osady KOŁOMĄT 1 skręca w prawo nad jezioro DRAWSKO. Usytuowany jest tu ośrodek wypoczynkowy „Kusy Dwór”.

44,2 km Obok zabudowań skręcamy w lewo, w gruntową drogę, która poprowadzi nas wzdłuż brzegu jeziora DRAWSKO do CZAPLINKA. Po drodze mijamy Ośrodek Wypoczynkowy „Omega”, Ośrodek Wypoczynkowy „Drawtur”, pole namiotowe „U Jacka”, plażę miejską i camping „Czaplinek”.

46,2 km Wąską asfaltową ścieżką przy brzegu jeziora przemierzamy park miejski.

47,2 km Przed rzeczką skręcamy w kierunku młyna wodnego, przecinamy ul. Drahimską i ulicami: Słoneczną, Leśników, Moniuszki, obok kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Św. dojeżdżamy do rynku miejskiego kończąc podróż – 47,8 km.

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Drawtur”**

ul. Pięciu Pomostów 1
78-550 Czaplínek
T: 94 375 54 54 lub 602 869 060
www.drawtur.com
@: camping@drawtur.com

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Omega”**

ul. Pięciu Pomostów 3
78-550 Czaplínek
T: 94 375 56 59, 609 051 171
T/F: 62 736 00 99
www.omega-wypoczynek.pl
@: omega@omega-wypoczynek.pl

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Kusy Dwór”**

ul. Pięciu Pomostów 5
78-550 Czaplínek
T: 94 375 56 91
T/F: 94 375 46 32
www.kusydwor.pl
@: kusydwor@wp.pl

▶ **Zajazd-Restauracja „Pomorska”**

ul. Jagiellońska 11
78-550 Czaplínek
T: 94 375 54 44
www.pomorska.jasky.pl
@: pomorska@interia.pl

▶ **Dom Wczasowy „Mariza”**

ul. Drahimska 59
78-550 Czaplínek
T: 501 420 123
www.mariza.pl
@: kontakt@mariza.pl

▶ **Dom Wczasowy
„Pięciu Pomostów”**

ul. Pięciu Pomostów 4
78-550 Czaplínek
T: 503 013 911
www.pieciupomostow.pl
@: kontakt@pieciupomostow.pl

▶ **Pensjonat „PARADISE”**

ul. Złocieniecka 5
78-550 Czaplínek
T: 94 375 54 02 lub 502 031 571
@: hotel.paradise@vp.pl

▶ **Pokoje gościnne „Vitalis”**

ul. Lipowa 5
78-550 Czaplínek
T: 888063195

▶ **Kwaterna Prywatna
„Domek u Janiny”**

ul. Wałeczka 87B
78-550 Czaplínek
T/F: 94 375 46 56
T: 508 394 655
www.ujaniny.com
@: janina.giesko@gmail.com

▶ **Kwaterna Prywatna „Rupiński”**

ul. Pawła Wasznika 7
78-550 Czaplínek
T: 94 375 47 08 lub 94 375 59 83

▶ **Kwaterna Prywatna „Wasyłów”**

ul. Pawła Wasznika 9
78-550 Czaplínek
T: 694 109 684

▶ **Ośrodek Szkolno-Wypoczynkowy
„Marina Templariusz”**

ul. Jeziorna 4
78 - 550 Czaplínek
T: 602 660 599, 693 076 601
www.templariusz.com
@: templariusz@collegium.pl

▶ **„Camping Czaplínek”**

ul. Drahimska 79
78-550 Czaplínek
T: 94 375 51 68, 662 538 487 lub
507 582 758
www.campingczaplínek.pl
@: drahimska@campingczaplínek.pl

▶ **„Camping u Jacka”**

ul. Pięciu Pomostów 1a
78-550 Czaplonek
T: 94 375 45 55 lub 662 848 877
www.camujacka.republika.pl
@: campujacka@poczta.onet.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Chata Myśliwego”**

ul. Kolejowa 1
78-550 Czaplonek
T: 509 588 043
chatamysliwego.blox.pl/html
@: irbet@op.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Zagroda”**

Kołomąt 1
78-550 Czaplonek
T: 94 375 56 58
@: zagroda_trenka@poczta.onet.pl

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Nad Srebrnym”**

Stare Drawsko
78-550 Czaplonek
T/F: 94 375 36 00, 94 375 88 21
www.nadsrebrnym.pl
@: recepcja@nadsrebrnym.pl

▶ **Stary Drahim**

Stare Drawsko 24
78-550 Stare Drawsko
T: 94 375 88 20
F: 94 375 88 12
www.drahim.com.pl
@: drahim@starydrahim.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Grodzisko”**

Stare Drawsko 7
78-550 Czaplonek
T: 94 375 47 55 lub 519 604 539
www.chocholowie.pl
@: chocholowie@wp.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„AGA Harasimiuk”**

Prosino 4
78-552 Kluczewo
T: 94 375 89 81

LOBELIOWE JEZIORA

CZAPLINEK › ŁĄKA › j. KRZEMNO › j. CIEMNIAK
› PŁAWNO › j. KRZEMIENKO › PSIE GŁOWY ›
BYSZKOWO › TRZCINIEC › BROCZYNO
› CZAPLINEK

długość: 28,9 km

Na południe od miasta CZAPLINKA, na skraju potężnego kompleksu leśnego, rozciąga się niezwykle twój natury w postaci długiej rynny polodowcowej, wypełnionej licznymi jeziorami, często oddzielnymi między sobą obszarami torfowisk. Wśród tych zbiorników wodnych o zróżnicowanych kształtach, powierzchniach i głębokościach, występują rzadko spotykane jeziora lobeliowe o przezroczystej wodzie i piaszczystym dnie. Nazwa tych akwenów pochodzi od rośliny wodnej – lobelii jeziornej – o drobnych białych kwiatach, która wraz z brzeźcą jednokwiatową, poryblim jeziornym i rdzestem porasta przybrzeżne płycizny.

0,0 km Wyprawę ku nieznanym jeziorom rozpoczynamy na śródmiejskim rynku w CZAPLINKU. Opuszczamy miasto jadąc ulicami: Ogrodową, Długą, Apteczną, Jeziorną i Złocieniecką oraz wąską wstęgą asfaltu podążającego na wzniesienie, za którym skryła się położona nad jeziorem PŁAWNO wioska ŁĄKA (3,1 km).

3,6 km Za wioską ŁĄKA mijamy położony na zachód od szlaku, rezerwat leśno-torfowiskowy „Brzozowe Bagno” o pow. 58,13 ha. Rozległy obszar bagien i torfowisk jest ostoją łęgową żurawia.

5,3 km W miejscu, gdzie od asfaltu odbija gruntowa droga prowadząca do wioski PŁAWNO, słabo widoczny ślad znaczy leśna ścieżka wiodąca do oddalonego o 150 m potężnego, 2-metrowej wysokości głazu narzutowego. W górnej części, częściowo rozłupanego skandynawskiego granitu, znajdują się wyryte napisy, m.in. „Tempelburg 1858”. W prawo od trasy rowerowej biegnie droga do wioski CICHORZECZE, za którą skryło się lobeliowe jezioro ŁĄKA.

6,0 km Nitką asfaltu docieramy do południowo-wschodniego końca pięknego, lobeliowego jeziora KALEŃSKO (pow. 114 ha, głębokość 24 m). Jezioro dzięki bardzo przezroczystej wodzie jest udostępnione do podwodnych polowań.

6,1 km Mijamy wiadukt, skręcamy w lewo i leśnym traktem opuszczając drogę prowadzącą na odległy o 400 m cypel z leśnym polem biwakowym. W tym uroczym zakątku na przewężeniu jeziora Krzemno pozostałe szczątki drewnianego mostu łączącego niegdyś oba brzegi jeziora oddalone od siebie o około 40 m.

7,1 km Leśnym traktem dojeżdżamy do przesmyku rozdzielającego jeziora KRZEMNO i CIEMNIAK. Na początku i końcu jeziora CIEMNIAK (pow. 7,2 ha), osadzonego niczym diament na dnie niewielkiej i cichej dolinki, usytuowane są leśne pola biwakowe. Nadbrzeżna ścieżka wijąc się wzdłuż wschodniego, urozmaiconego brzegu, opuszcza zagubioną wśród lasów dolinkę.

7,9 km Szlak rowerowy zmierza do wioski PŁAWNO. W PŁAWNIE przedostajemy się przez zabudowania folwarczne, obok starego dworu i gorzelnii.

9,7 km Lipowa aleja doprowadza nas do szosy, którą jedziemy na południe, w stronę malowniczego przesmyku między jeziorami KRZEMNO i KRZEMIENKO.

10,2 km Przy ostatnich zabudowaniach wioski PŁAWNO szlak rowerowy skręca w lewo.

11,3 km Mknąc skrajem lasu, wzdłuż polodowcowej doliny, mijamy jeziorko SIEMIĘCIN i zbliżamy się do letniskowej wioski PSIE GŁOWY.

fot. Michael Pegh

TRASA ROWEROWA „LOBELIOWE JEZIORA”

- CZAPLINEK – ŁĄKA – jez. KRZEMNO
- jez. CIEMNIĄK – PŁAWNO – jez. KRZEMIENKO
- PSIE GŁOWY – BYSZKOWO – TRZCINIEC
- BROCZYNO – CZAPLINEK

Długość trasy - 28,9 km.

Skala 1 : 100 000
1 cm = 1 km

12,3 km Wioska ta rozciąga się na wysokim brzegu wąskiego jeziora NAWSIE (pow. 10 ha). W środku miejscowości, naprzeciwko starej szkoły (obecnie „Dom pod Psem”, gdzie można znaleźć nocleg) stoi wiekowy, 600-letni dąb o fantastycznie poskręcanych konarach. Za wioską usytuowane jest kolejne jezioro – PSARSKIE (pow. 17,5 ha) z polami biwakowymi.

15,5 km Z PSICH GŁÓW jedziemy do BYSZKOWA położonego nad jeziorem BYSZKOWO i dalej do TRZCIŃCA.

17,3 km Starą lipową aleją wjeżdżamy do centrum wioski TRZCINIEC, gdzie zlokalizowany jest piękny kompleks pałacowo-parkowy. W pałacu mieści się ośrodek wychowawczy prowadzony przez kościół katolicki. Opuszczamy TRZCINIEC i poruszając się wzdłuż zachodniego brzegu jeziora BROCZYNO docieramy do dużej wioski BROCZYNO.

19,5 km Przemierzając wieś mijamy ciekawy budynek szkoły podstawowej z 1925 r.

20,1 km Bocznią drogą asfaltową przejeżdżamy obok kościoła pw. Matki Boskiej Wspomożycielki Wiernych, o interesującej architekturze, wzniesionego w latach 80-tych.

20,6 km Przy północnym końcu jeziora BROCZYNO szlak rowerowy obiera kierunek na zachód, w stronę byłego lotniska. Jadąc gruntowymi drogami wjeżdżamy na rozległą równinę, na której znajduje się lotnisko. Poruszamy się wzdłuż jego północnej krawędzi, skrajem lasu.

23,4 km Docieramy do fragmentu asfaltowej drogi i zaszycamy się w iglasty las, podążając na północny zachód, w stronę CZAPLINKA.

25,7 km Przecinamy tory kolejowe i wjeżdżamy na przesmyk między jeziorami MŁYŃSKIE i CZAPLINO. Zlokalizowane jest tu Gospodarstwo Rybackie w Czaplunku wraz z ośrodkiem zarybieniowym. Ulicami Wałęcką i Dąbrowskiego wtapiamy się w zabudowania CZAPLINKA. Dojeżdżając ulicą Moniuszki do czaplineckiego rynku mijamy zabytkowy kościół pw. Świętej Trójcy wzniesiony na przełomie XIV i XV wieku. We wnętrzu znajduje się wspaniały baldachimowy ołtarz z XVIII w., wykonany z drewna w stylu barokowym oraz klasycystyczna ambona z I poł. XIX wieku. Przy kościele stoi drewniana dzwonnica koźłowa z dzwonem z I poł. XVIII w.

28,9 km Podróż kończymy w centrum miasta, na rynku.

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Drawtur”**

ul. Pięciu Pomostów 1
78-550 Czaplinek
T: 94 375 54 54 lub 602 869 060
www.drawtur.com
@: camping@drawtur.com

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Omega”**

ul. Pięciu Pomostów 3
78-550 Czaplinek
T: 94 375 56 59, 609 051 171
T/F: (62) 736 00 99
www.omega-wypoczynek.pl
@: omega@omega-wypoczynek.pl

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy
„Kusy Dwór”**

ul. Pięciu Pomostów 5
78-550 Czaplinek
T: 94 375 56 91
T/F: 94 375 46 32
www.kusydwor.pl
@: kusydwor@wp.pl

▶ **Zajazd-Restauracja „Pomorska”**

ul. Jagiellońska 11
78-550 Czaplinek
T: 94 375 54 44
www.pomorska.jasky.pl
@: pomorska@interia.pl

▶ **Dom Wczasowy „Mariza”**

ul. Drahimska 59
78-550 Czaplinek
T: 501 420 123
www.mariza.pl
@: kontakt@mariza.pl

▶ **Dom Wczasowy
„Pięciu Pomostów”**

ul. Pięciu Pomostów 4
78-550 Czaplinek
T: 503 013 911
www.pieciupomostow.pl
@: kontakt@pieciupomostow.pl

▶ **Pensjonat „PARADISE”**

ul. Złocieniecka 5
78-550 Czaplinek
T: 94 375 54 02 lub 502 031 571
@: hotel.paradise@vp.pl

▶ **Pokoje gościnne „Vitalis”**

ul. Lipowa 5
78-550 Czaplinek
T: 888 063 195

▶ **Kwaterna Prywatna
„Domek u Janiny”**

ul. Wałęcka 87B
78-550 Czaplinek
T/F: 94 375 46 56
T: 508 394 655
www.ujaniny.com
@: janina.giesko@gmail.com

▶ **Kwaterna Prywatna „Rupiński”**

ul. Pawła Wasznika 7
78-550 Czaplinek
T: 94 375 47 08

▶ **Kwaterna Prywatna „Wasyłów”**

ul. Pawła Wasznika 9
78-550 Czaplinek
T: 694 109 684

▶ **Ośrodek Szkolno-Wypoczynkowy
„Marina Templariusz”**

ul. Jeziorna 4
78 - 550 Czaplinek
T: 602 660 599, 693 076 601
www.templariusz.com
@: templariusz@collegium.pl

▶ **„Camping Czaplinek”**

ul. Drahimska 79
78-550 Czaplinek
T: 94 375 51 68, 662 538 487 lub
507 582 758
www.campingczaplinek.pl
@: drahimska@campingczaplinek.pl

▶ **„Camping U Jacka”**

ul. Pięciu Pomostów 1a
78-550 Czaplonek
T: 94 375 45 55 lub 662 848 877
www.camujacka.republika.pl
@: campujacka@poczta.onet.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Chata Myśliwego”**

ul. Kolejowa 1
78-550 Czaplonek
T: 509 588 043
chatamysliwego.blox.pl/html
@: irbet@op.pl

▶ **Ośrodek Sportu i Rekreacji
„Stare Kaleńsko”**

Stare Kaleńsko 1
78-550 Siemczyno
T: 94 375 52 56 lub 94 375 18 31
www.starekalensko.pl
@: kalensko@starekalensko.com.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„U Andzi”**

Pławno 14
78-550 Czaplonek
T: 781 996 921
www.natura2000.za.pl/galeria
@: anna-60@wp.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„U Bąka”**

Pławno 23
78-550 Czaplonek
T: 514 818 575
www.turysta321.za.pl/galeria/
@: lusia141248@wp.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Nad Jeziorkiem”**

Psie Głowy 4
78-550 Czaplonek
T: 694 502 691
www.nadjeziorkiem.za.pl
@: nadjeziorkiem@wp.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Dom Pod Psem”**

Psie Głowy 11
78-550 Czaplonek
T: 94 375 46 41, 94 375 45 81 lub
602 461 267
www.e-agro.pl/podpsem
@: ager1@wp.pl

▶ **Apartament „Pommernhof”**

Psie Głowy 12
78-550 Czaplonek
T: 94 716 29 29 lub 694 873 263
www.pommernhof.com
@: uwes.pommernhof@gmx.net

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Uroczysko Psie Głowy”**

Psie Głowy 27
78-550 Czaplonek
T: 721 398 718 lub 512 860 877
www.uroczyskopsielowy.tvc.pl
@: goshadar@hotmail.com

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Rancho u Stacha”**

Trzciniec 18
78-553 Broczyno
T: 94 375 19 93, 507 170 885 lub
504 228 057

DOBZYCA

CZAPLINEK > CZARNE MAŁE > OSTRORÓG > NOBLINY > JEZIORNA > MOTARZEWO > MACHLINY > PSIE GŁOWY > CZAPLINEK

długość: 45,1 km

Szlak ten prowadzi przez stosunkowo najmniej poznane okolice Czaplina, gdzie jeszcze nie ma tak wielkiego ruchu turystycznego. Można za to znaleźć ciszę, spokój. Często wzdłuż drogi można spotkać grzyby, w które mijane lasy obfitują. Potężne bory, w które tylko płytko się zanurzamy ciągną się przez wiele kilometrów tworząc jeden z największych zwartych obszarów leśnych na Pomorzu. Lasy te są wciąż czyste – znajduje tutaj ostoję wiele gatunków zwierząt i ptaków, a wśród nich jeleni, sarna, dzik, lis, wydra, orzeł bielik i wiele innych mniej lub bardziej znanych stworzeń. Dla turysty podróżującego cicho, zwłaszcza wieczorem lub rano spotkanie chociaż kilku zwierząt jest raczej regułą.

0,0 km Nasza wycieczka rozpoczyna się na przepięknym, czaplincim rynku. Kierujemy się do wąskiej uliczki, objętej zakazem ruchu, biegnącej wzdłuż kościoła pw. Św. Trójcy. Uważny obserwator może zauważyć pewne cechy, świadczące, o tym, że kościół został wybudowany w stylu zbliżonym do neoromańskiego.

0,3 km Kierujemy się obok budynku Gimnazjum w stronę Szczecinka. Po lewej stronie widoczny jest przedwojenny budynek z zachowaną gwiazdą Dawida na frontowej elewacji.

0,6 km Nasz szlak wiedzie pomiędzy cmentarzami. Przy głównym wejściu do cmentarza po lewej stronie widoczny jest głaz, z tablicą poświęconą wszystkim poległym na ziemi czaplincim. Na cmentarzu po prawej stronie w odległości około 100 metrów od szlaku kwatery wojenna żołnierzy polskich poległych w 1945 w okolicach Czaplina.

1,0 km Przecinamy wąski strumień łączący jezioro Czaplino i Nątlino. Tuż za nim skręcamy w prawo w stronę Czarnego Małego. Po lewej stronie ładny, zadbane budynki Posterunku Energetycznego. Trasa wiedzie wzdłuż jeziora Czaplino. Brzegi jeziora stromo się wznoszą tworząc tzw. klif. Jez. Czaplino – powierzchnia 108,3 ha maksymalna głębokość 22,9 m. Fragmentami posiada klifowe brzegi. Przed II wojną światową był to znany akwen wodny, gdzie rozgrywano regaty wioślarskie i zawody kajakowe. Wzdłuż brzegów od strony Czaplina zachowały się resztki promenad i trybun. Obecnie nie wykorzystane turystycznie czeka na swoją szansę.

1,6 km Skręcamy w początkowo brukowaną drogę wzdłuż niewielkiego lasku. Po wjechaniu na niewielkie wzgórze w oddali po prawej stronie widoczne zabudowania dawnego PGR Wełnica. Droga staje się coraz mniej widoczna.

3,2 km Dojeżdżamy do trzech zabudowań – Starych Piekar. Droga wyłożona jest z betonowych płyt.

3,4 km Skręcamy w lewo trzymając się nadal drogi z betonowych płyt. W prawo skręca brukowana droga prowadząca do miejscowości Wełnica.

3,9 km Dojeżdżamy do asfaltowej drogi łączącej Czaplonek z Czarnem Małym. Skręcamy w prawo. Po obu stronach tej drogi w okresie wiosennym i jesiennym często można spotkać stada żurawi, liczące nawet ponad sto sztuk, które albo właśnie dotarły do Polski albo zbierają się by odlecieć na zimę.

5,1 km Skręcamy w asfaltową drogę oznaczoną kierunkowskazem Zakład Torfowy.

6,0 km Szlak przecina linię kolejową. Tuż za budynkiem dróżnika skręcamy w lewo na polną drogę. Po prawej stronie zabudowania Zakładu Torfowego. W odległości około 200 m widoczne są eksploatowane przez ten zakład torfowiska na obrzeżach których zachowały się jeszcze płyty charakterystycznej roślinności.

7,6 km Przejeżdżamy na przepuście przez głęboki rów – jest to zmeliorowana na swoim początkowym odcinku Dobrzyca, od Machlin bardzo ciekawy szlak kajakowy.

8,3 km Dojeżdżamy do miejscowości Czarne Małe i skręcamy w prawo, w stronę Łysinina. Czarne Małe to niewielka wieś. Zachowało się tu kilka budynków z przełomu XIX i XX wieku. Jeden z nich, o charakterystycznej szachulcowej konstrukcji (tzw. „pruski mur”) znajduje się około 50 metrów w lewo od miejsca, gdzie szlak wyjeżdża na asfalt. We wsi jest także neogotycki kościół z 1870 roku, z daleka widoczną wieżą.

9,2 km Opuszczamy asfalt skręcając na łuku w lewo na polną drogę. Po prawej stronie w odległości około 400 metrów widoczne są zabudowania zakładu produkującego m.in. makarony należącego do znanej spółki Elektrim.

10,1 km Dojeżdżamy do dużej krzyżówki pięciu dróg, na której skręcamy ukośnie w lewo. Przed skrzyżowaniem po lewej stronie bardzo duże topole.

11,4 km Po prawej stronie mijamy pomnik wykonany z fragmentów samolotu poświęcony pamięci dwóch pilotów wojskowych, którzy zginęli tutaj w katastrofie lotniczej 11 lipca 1995 roku.

12,3 km Szlak wkracza do lasu, który stanowi początek olbrzymiego kompleksu leśnego, zwanego czasami Borami Krajeńskimi. Przez najbliższe kilkanaście kilometrów las ten będziemy rzadko opuszczać. Skręcamy w lewo.

12,7 km Skręcamy w prawo, przed nami jez. Niewlino, po lewo w oddali wieś Nobliny. Jez. Nobliny – zwane także Niewlino ma powierzchnię 152,9 ha i maksymalną głębokość 16,9 m. To największe spośród kilku rozrzuconych w pobliżu jezior, brzegi ma łagodne, na sporej części bezleśne. Nad brzegami znajduje się kilka pól namiotowych, jezioro wyjątkowo zasobne w ryby.

12,8 km Polna droga łączy się z drogą Ostroróg – Nobliny. My skręcamy w prawo jadąc dalej brukowaną drogą, zaś w odległości około 100 metrów w stronę Noblin miejsce widokowe.

13,1 km Szlak wkracza do miejscowości Ostroróg. W oddali po lewej stronie widoczne jest jezioro Nobliny (Niewlino). Ostroróg – niewielka, rolniczo-letniskowa wieś wspaniale położona na skraju lasu i nad brzegami jeziora Niewlino, coraz popularniejsza jako oaza cichego i aktywnego wypoczynku. W pobliżu wyjątkowo grzybne bory sosnowe. We wsi kościół.

13,9 km Opuszczamy wieś i wjeżdżamy ponownie do pięknego sosnowego lasu.

14,5 km Skręcamy w lewo, jadąc dalej przez sosnowy młodnik. Drogą, którą właśnie opuściliśmy prowadzi do Motarzewa i po około 3 km łączy się ponownie z naszym szlakiem rowerowym, stając dogodny skrót na szlaku.

15,3 km Dojeżdżamy do mostku pomiędzy jeziorami Niewlino i Kortkowo. Jest to wyjątkowo urokliwe miejsce, po prawej stronie znajduje się miejsce biwakowania. My zaś skręcamy w lewo.

16,3 km Szlak opuszcza las, po lewej stronie mijamy piękny jałowiec, o bardzo charakterystycznej, kolumnowej sylwetce.

17,5 km Dojeżdżamy do Jeziornej. To niewielka, zagubiona wśród lasów wieś, w ostatnich latach szybko nabierająca charakteru letniskowego. Praktycznie nie ma już stałych mieszkańców (może z dziesięć osób). Do niedawna stał tutaj ewangelicki kościółek o konstrukcji szachulcowej z 1840 roku. W tej chwili już rozebrany i niedługo można będzie go obejrzeć w Pomorskim Parku Etnograficznym w Kłosinie.

17,7 km Przecinamy kanał łączący jez. Jeziorno i jez. Czochryńskie. Tuż za nim skręcamy mocno w prawo. Prosto droga prowadzi do Starowic, odchodzący w lewo asfalt zaś do Liszkowa.

17,9 km Po prawej stronie mijamy potężny klon. Sto metrów za nim także po prawej stronie widać niewielkie, częściowo zarastające jez. Jeziorno. Droga wiedzie przez potężne lasy leśnym duktem, początkowo w kierunku Dobrzycy Małej.

19,8 km Po prawej stronie mijamy niewielkie, uroczne leśne jezioro – Młynówek o powierzchni 4 ha. Od strony naszej drogi brzegi są porośnięte jałowcami. I znów jedziemy tylko przez lasy. Są to typowe sosnowe bory, grzybne, z jagodami rosnące na dosyć ubogich glebach leśnych.

20,9 km Dojeżdżamy do dużej, charakterystycznej krzyżówki. Skracamy w lewo w stronę Motarzewa. Szlak wiedzie teraz szeroką, wyrównaną drogą leśną.

22,5 km Po prawej stronie mijamy bagno, powoli zarastające sosnami. Zachowały się tutaj charakterystyczne dla bagien rośliny – sitowie, turzycy i mech torfowiec. Trzysta metrów za bagnem po lewej stronie pojawiają się żółte tablice, informujące o zakazie wstępu. Zaczyna się tutaj strefa bezpieczeństwa poligonu wojsk lotniczych w Nadarzycach. Dalsza droga w lewo może się okazać niebezpieczna. My jednak jedziemy wzdłuż granic poligonu nadal prosto.

23,1 km Po prawej stronie stoi samotny budynek zamieszkały przez robotnika leśnego – jest to ostatni ocalały dom z niewielkiej miejscowości Podstrzesze.

24,2 km Przecinamy nasyp dawnej linii kolejowej Czaplunek – Jastrowie. Została ona rozebrana przez żołnierzy radzieckich i po II wojnie światowej nie uruchomiono już na niej komunikacji. Obecnie prowadzi przez środek poligonu bombowego.

24,6 km Przez most na Dobrzycy wjeżdżamy do Motarzewa. To niewielka wieś, dawny zakład PGR. Znajduje się tutaj klasycystyczny dwór z połowy XIX, charakterystyczne zabudowania gospodarcze i ciekawy park krajobrazowy ze starym drzewostanem (dęby, lipy, klony, buki świerki, modrzewie i inne), w nim kilka wyróżniających się drzew – lipa o obwodzie 385 cm, dąb 395 cm, modrzew 295 cm. W miejscowości są także aleje lipowe, lipowo-klonowe i pojedyncze drzewa o charakterze pomników przyrody.

24,9 km Droga dochodzi do bruku – z tyłu widoczny zaniedbany pałacyk. Sto metrów dalej droga znów przecina Dobrzycę. Za nim szlak skręca w prawo, prowadząc wzdłuż wiekowych buków.

25,3 km Droga skręca w lewo – prowadzi teraz pod lipową, wiekową aleją. Sto metrów dalej szlak skręca w prawo, prowadząc dobrze utwardzoną drogą w stronę Machlin.

26,4 km Po prawej stronie mijamy wieżę przeciwpożarową nadleśnictwa Borne Sulinowo.

26,7 km Szlak wiedzie prosto. W prawo odchodzi niewielka dróżka, którą wzdłuż brzegów jez. Machliny Małe można dojechać do Machlin (0,8 km) i tam ponownie spotkać się ze szlakiem.

27,4 km Wjeżdżamy na asfalt i przecinamy Dobrzycę. Po lewej stronie, niewielka, urocza leśniczówka Machliny.

27,9 km Dojeżdżamy do drogi Wałcz – Czaplunek i skręcamy w prawo w stronę Machlin. Po dwu metrach szlak łączy się z nadziejorną ścieżką.

28,2 km Szlak przecina kanał łączący jez. Machliny Małe i Machliny Duże. Jez. Machliny Duże leży po naszej prawej stronie. Jego powierzchnia wynosi 43,7 ha. Początek szlaku kajakowego Dobrzycy. Brzegi miejscami klifowe, w większości zalesione. Jez. Machliny Małe – leży po naszej lewej stronie. Powierzchnia 27,7 ha. Kanałami łączy się z jez. Machlinko i Kaczory. Nad brzegami znajduje się duże pole namiotowe. Na południowym brzegu, w odległości około 1 km od naszej drogi, duże ciekawe skupisko jałowców.

28,4 km Nasz szlak dochodzi do miejscowości Machliny i skręca mocno w lewo na betonową drogę. Asfaltem do Czaplunka 12 km. Machliny to stara wieś. Znajdował się tutaj w średniowieczu niewielki zamek. We wsi jest kościół z 1675 r., przebudowany w 1971 r. z ciekawą XIX-wieczną wieżą pokrytą piramidnym hełmem. Znajdują się tu także domy z XIX wieku.

28,5 km Po prawej stronie stacja harcerska. Można tu przez całe lato otrzymać tani nocleg pod namiotem. Szlak prowadzi wzdłuż brzegów jeziora Machliny Małe, mijamy kilka malowniczych wąwozów z jałowcami i duże pole namiotowe.

29,5 km Skręcamy w prawo i po stu metrach ostatecznie opuszczamy brzegi jeziora Machliny Małe. Dwieście metrów dalej dojeżdżamy do piaszczystego skrzyżowania i skręcamy w prawo łagodnie nabierając wysokości.

29,9 km Dojeżdżamy do sosnowego lasu. W lewo ładna panorama.

30,2 km Dojeżdżamy do szerokiej piaszczystej drogi Machliny – Świerczy-na. Skręcamy w lewo. Droga wiedzie przez potężne, rozległe lasy Borów Kra-jeńskich.

30,9 km Przecinamy niewielki kanał. Tuż za nim skręcamy w prawo w kie-runku Dębiewicz, leżących w odległości 250 metrów od skrzyżowania.

31,4 km Koniec wsi i skręcamy w lewo.

33,2 km Na rozjeździe dróg skręcamy w prawo. Po dwustu metrach na skrzyżowaniu skręcamy w na drogę w lewo skos, nadal jadąc przez las. Uważ-ny obserwator może zauważyć liczne mrowiska, budki dla ptaków, ślady zwie-rząt na drodze – jeleni, saren, dzików.

34,1 km Skręcamy w prawo, po stu metrach dojeżdżamy do mostku. Po lewej stronie widoczne jezioro Studniczka. Za mostkiem jedziemy brukowaną drogą w lewo pod górkę i dalej prosto. W prawo odchodzi droga do Byszkowa.

35,7 km Szeroką gruntową drogą jedziemy wzdłuż brzegów jeziora Psar-skiego, mijamy pole biwakowe warte polecenia niezbyt zamożnym turystom, szukających ciszy i bliskiego kontaktu z przyrodą.

36,8 km Dojeżdżamy do brukowanej drogi i jedziemy do widocznych już Psich Głów. To niewielka wieś, o charakterze rolniczo-letniskowym zagubiona wśród lasów, wspaniale położona między dwa jeziorami – Nawsie i Psarskie. Do wsi od strony Pławna dochodzi ciekawie zbudowana droga z kamiennej kostki. Okoliczne lasy miejscami przypominają sosnowo-świerkowe bory Puszczy Augu-stowskiej lub Knyszyńskiej.

37,2 km Nasz szlak spotyka się z czarnym szlakiem rowerowym „Lobeliove Jeziora”. Skręcamy w lewo.

37,9 km Na skrzyżowaniu obok krzyża skręcamy w prawo i udajemy się po-lnymi drogami w stronę Czaplinka. Jedziemy głównie przez pola, przecinając czasami niewielkie śródpolne laski.

42,8 km Dojeżdżamy do linii kolejowej Złocieniec – Szczecinek. Z lewej stro-ny widoczny dworzec PKP w Czaplunku. Za przejazdem skręcamy w lewo.

43,9 km Szlak dochodzi do drogi Pławno – Czaplinek. Skręcamy w prawo do Czaplinka.

45,1 km Dojeżdżamy do rynku, gdzie rozpoczęła się nasza trasa.

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy „Drawtur”**

ul. Pięciu Pomostów 1
78-550 Czaplonek
T: 94 375 54 54 lub 602 869 060
www.drawtur.com
@: camping@drawtur.com

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy „Omega”**

ul. Pięciu Pomostów 3
78-550 Czaplonek
T: 94 375 56 59, 609 051 171
T/F: 62 736 00 99
www.omega-wypoczynek.pl
@: omega@omega-wypoczynek.pl

▶ **Ośrodek Wypoczynkowy „Kusy Dwór”**

ul. Pięciu Pomostów 5
78-550 Czaplonek
T: 94 375 56 91
T/F: 94 375 46 32
www.kusydwor.pl
@: kusydwor@wp.pl

▶ **Zajazd-Restauracja „Pomorska”**

ul. Jagiellońska 11
78-550 Czaplonek
T: 94 375 54 44
www.pomorska.jasky.pl
@: pomorska@interia.pl

▶ **Dom Wczasowy „Mariza”**

ul. Drahimska 59
78-550 Czaplonek
T: 501 420 123
www.mariza.pl
@: kontakt@mariza.pl

▶ **Dom Wczasowy „Pięciu Pomostów”**

ul. Pięciu Pomostów 4
78-550 Czaplonek
T: 503 013 911
www.pieciupomostow.pl
@: kontakt@pieciupomostow.pl

▶ **Pensjonat „PARADISE”**

ul. Złocieniecka 5
78-550 Czaplonek
T: 94 375 54 02 lub 502 031 571
@: hotel.paradise@vp.pl

▶ **Pokoje gościnne „Vitalis”**

ul. Lipowa 5
78-550 Czaplonek
T: 888063195

▶ **Kwaterna Prywatna „Domek u Janiny”**

ul. Wałęcka 87B
78-550 Czaplonek
T/F: 94 375 46 56
T: 508 394 655
www.ujaniny.com
@: janina.giesko@gmail.com

▶ **Kwaterna Prywatna „Rupiński”**

ul. Pawła Wasznika 7
78-550 Czaplonek
T: 94 375 47 08 lub 94 375 59 83

▶ **Kwaterna Prywatna „Wasyłów”**

ul. Pawła Wasznika 9
78-550 Czaplonek
T: 694 109 684

▶ **Ośrodek Szkolno-Wypoczynkowy „Marina Templariusz”**

ul. Jeziorna 4
78-550 Czaplonek
T: 602 660 599, 693 076 601
www.templariusz.com
@: templariusz@collegium.pl

▶ **„Camping Czaplonek”**

ul. Drahimska 79
78-550 Czaplonek
T: 94 375 51 68, 662 538 487 lub 507 582 758
www.campingczaplonek.pl
@: drahimska@campingczaplonek.pl

▶ **„U Jacka”**

ul. Pięciu Pomostów 1a
78-550 Czaplinek
T: 94 375 45 55 lub 662 848 877
www.camujacka.republika.pl
@: campujacka@poczta.onet.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Chata Myśliwego”**

ul. Kolejowa 1
78-550 Czaplinek
T: 509 588 043
chatamyśliwego.blox.pl/html
@: irbet@op.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„U Jana”**

Ostroróg 5
78-445 Łubowo
T: 94 375 53 54
www.e-agro.pl/ostorog

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„U Ali”**

Machliny 29
78-553 Broczyno
T: 94 375 87 81
www.e-agro.pl/machliny

▶ **Zajazd Restauracja „Machliny”**

Machliny 41
78-553 Broczyno
T: 94 375 19 11 lub 602 447 407

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Nad Jeziorkiem”**

Psie Głowy 4
78-550 Czaplinek
T: 694 502 691
www.nadjeziorkiem.za.pl
@: nadjeziorkiem@wp.pl

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Dom Pod Psem”**

Psie Głowy 11
78-550 Czaplinek
T: 94 375 46 41, 94 375 45 81 lub
602 461 267
www.e-agro.pl/podpsem
@: ager1@wp.pl

▶ **Apartament „Pommernhof”**

Psie Głowy 12
78-550 Czaplinek
T: 94 716 29 29 lub 694 873 263
www.pommernhof.com
@: uwes.pommernhof@gmx.net

▶ **Gospodarstwo Agroturystyczne
„Uroczysko Psie Głowy”**

Psie Głowy 27
78-550 Czaplinek
T: 721 398 718 lub 512 860 877
www.uroczyskopsieglowy.tvc.pl
@: goshadar@hotmail.com

ISBN 978-83-62581-72-6